

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO K 2.50. — POJEDINI BROJ 10 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU. PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -

:: TELEFON BR. 74. — ČEKOVNI RAČUN 129.871. ::

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, četvrtak 19. studenoga 1914.

BR. 153

U Srbiji.

Napredovanje.

BEČ, 18. studenoga. Službeno se saopćuje: Na jugoistočnom ratištu razvija se više većih bojeva.

Na porušenju Kolubari prešle su naše sile već s onu stranu obale.

Novi ratni plijen.

BEČ, 18. studenoga. Na 16. ov. mj. bilo je zarobljeno 1400 Srba, te mnogo ratnog materijala zaplijenjeno.

U Rusiji.

Bojevi kod Lodza.

BERLIN, 18. studenoga. Službeno se saopćuje o položaju prema Rusiji:

U ruskoj Poljskoj razvijaju se u okolišu sjeverno od Lodza novi bojevi, kojima odluka još nije pala.

Uzmak Rusa.

BERLIN, 18. studenoga. Jugoistočno od Soldau bio je neprijatelj prisiljen na uzmak prema Njavi.

Poraz ruske konjice.

BERLIN, 18. studenoga. Na skrajnjem sjevernom krilu bila je jaka ruska konjica dne 16. i 17. ov. mj. potučena te bačena preko Pillkallena.

Velika bitka.

BEČ, 18. studenoga. Službeno se saopćuje sljedeće:

Ratne operacije saveznih vojska prisilile ruske glavne sile u ruskoj Poljskoj na bitku, koja se razvija na cijelome frontu uz povoljne okolnosti.

3.000 RUSA ZAROBLJENO.

BEČ, 18. studenoga. Jedna od naših grupa, koje se bore u velikoj sadanjoj

bitci u ruskoj Poljskoj, zarobila je jučer više od 3.000 Rusa.

U GALICIJI.

Rusi prama Karpatima.

Beč, 18. studenoga.

Službeno se saopćuje:

Prama velikim bojevima, koji se sada vode na čitavoj fronti u ruskoj Poljskoj, prodiranje ruskih bojnih sila prama Karpatima od podrednog je značenja.

Razbijena ruska konjica.

BEČ, 18. studenoga. Za izlaska iz Grybowa bila je jaka ruska konjica iznenađena vatrom naših baterija te razbijena.

Sa francuskog ratišta.

Daljni njemački uspjesi.

BERLIN, 18. studenoga. Službeno se danas saopćuje:

U zapadnoj Flandriji bojevi traju dalje. Položaj u bitnosti je nepromijenjen.

U šumi argonskoj bio je naš napadaj uspješan.

Francuski napadaj južno od Verduna bio je odbiven.

Jedan napadaj Francuza protiv naših četa, koje bijahu na zapadnoj obali Moise kod Saint Mihiela, a koji napadaj u početku bio je uspješan, na koncu je propao.

Naš napadaj jugoistočno od Cireya prisilio je Francuze da jedan dio svojih položaja napuste.

Gradić Chatillon bio je od nas na juriš zauzet.

Našim poljodjelicima.

Poljodjelci!

Naši se sinovi i braća sada hrabro bore na granicama naše prostrane države, na obranu Njene časti i veličine, kao dostojni sinovi naših predjaka, koji su se uvijek divski borili i svoju krv lijevali za „Kralja i za Dom“. Njihova junačka djela različežu slavu po cijelom svijetu našoj moćnoj Državi i našem imenu. Cio im se svijet divi, a i isti neprijatelji priznaju im i cijene hrabrost i junaštvo. Ponosimo se dakle tim našim junacima, kojima bi se ponosili i veći narodi.

Poljodjelci! Dok se naša braća i sinovi bore i svoj život izlažu da nas obrane od neprijateljskih napadaja i da uzmognemo u svom domu mirno živjeti, nesmiemo ni mi stati prekrštenih ruku, jer i mi imademo veliku dužnost da izvršimo napram Domovini i napram čuvarim našeg doma, naše slobode i mira. Da udozimo svojoj državljanjskoj dužnosti, ostavili su oni svoj dom i svoja polja. Na nama je dakle, da im se oduzimo barem donekle, potpomaganjem njihovih obitelji pri obradivanju polja i sakupljanjem plodina, a da obitelji naših ratnika ne stradaju, dok se njihovi hranitelji bore za našu zajedničku milu nam domovinu. Ako ikada to sada mora da među nama zavlađa duh bratstva, uzajamnosti i zahvalnosti.

Da naše narodno gospodarstvo ne propadne, naša je dužnost, da se svojski zauzmemo da sva, ili barem veći dio, naših polja bude, i to u redu i na vrijeme obradjen, pa bila to vlasnost naša, ratnika ili naših komšija, koji nijesu u stanju da svoja polja sami obraduju, e da, iza sretnog svršetka rata, ne nastupi u našoj državi bijeda — glad. Ako dakle naše ratnike čeka teška zadaća — obrana proti neprijateljima naše države, — i nas poljodjelce, koji smo ostali kod kuće, čeka također teška zadaća — obrana proti drugom pogibelnijem i strašnijem neprijatelju — gladi.

Do nas je dakle, poljodjelci, i do Božje Providnosti, da u ovoj slavnoj Državi ne zavlađa taj najveći ljudski bič — bijeda i glad, kad opet nastupi toli željeni i blagovoljni mir, koji će, u hvajmo se, donijeti našoj Državi, veću slavu i moć.

Da se svak odozove svojoj dužnosti, pa i oni sebičnjaci, koji hoće da živu samo za se, osnovali su se diljem cijele naše prostrane Države na temelju Carske Naredbe 5 kolovoza t. g. D. Z. L. br 199 Pokrajinski i Kotarski odbori, te općinska Povjerenstva za poljoprivredne poslove (očevitost radnja), kojima je svrha, da posreduju, nagovore, a do potrebe i prisile poljodjelce, da obrade polja i unesu u kuću plodine onih, koji nijesu u stanju da to sami učine, te da pri tim radnjama vrše nadzor i do potrebe istim upravljaju.

Pokrajinski se odbori nalaze pri sijelimi svih Pokrajinskih Vlasti, Kotarski odbori pri sijelimi svih Kotar-

skih Vlasti, a Općinska Povjerenstva, pri sijelimi svih općina. Stranke se imadu obraćati Općinskom Povjerenstvu, za potrebita posredovanja i upute.

Poljodjelci! Posjedite rata već sada čutimo, jer su sve životne potrebitine znatno poskupile, a cijena žita i brašna već se podvostručila. A što će tek biti dođute godine? Radi toga je Njegova Preuzvišenost gosp. Ministar Poljodjelstva našao shodnim, da nas javnim oglasim pozove, da bez obzira na velike događaje, koji se u ovo doba zbivaju, nastavimo sa marljivim radom oko obradivanja polja, te da nas uputi, da sijemo plodine, koje su nam najnužnije za svakdanju prehranu, kao što su razne vrsti žita, te krumpir i sočivo. Uprava ove Zadruge nema drugo, nego da Vam, braćo poljodjelci, taj plemeniti poziv najvručie na srce stavi.

Nastojte dakle, da čim više žitarica posijete, a da ne budete u nepriključici radi najglavnije svakdanje hrane — kruha. Šteta je i sramota da Dalmaciju, isključivo poljodjelsku zemlju, hrane kruhom druge zemlje. Uz žitarice (pšenicu, ječam, raž, napolicu i kukuruz) sadite drugu glavnu hranu — krumpir i sijte dosta sočiva. Da postignite čim bolji uspjeh, sijte samo najbolje vrsti žita i sočiva te sadite samo najbolje vrsti krumpira. K tome ih dobro pognojite stajskim i umjetnim gnojivim.

Ne zaboravite pri tom na domaće životinje, koja sada, uslijed potreba vojništva i pomanjkanja hrane, najviše stradava, nego ih najvećim marom i dalje uzgajajte, jer će Vam u budućie biti izdašno vrelo vaših prihoda. Da u tome uzmognete uspjeti, uzgajajte samo najbolje pasmine, i nastavite žilavo sa sijanjem krmnih bilina, a osobito raznih vrsti djeteline. Zemljište, za drugo neuporabivo, uredite u umjetnu livadu ili pašnjak.

Naravno da osobito Vi primorci nećete zanemariti Vama toli omiljene vinograde i maslinjake. Nu svakako zapustite, barem za sad, sve ostale poljske plodine, koje Vam nijesu od neophodne nužde i koje Vam dajuju slabiji čisti prihod. Osoito nemojte se sada zanašati za uzgojem duhana, — barem ne u većoj mjeri — jer on traži mnogo gnojia, najbolje zemlje i mnogo radnih sila. Kruh i ostala svadaganja hrana za sada neka Vam bude glavno, a ostalo tek sporedno, jer za to sada nemate ni vremena, ni radnih sila, a niti srestava.

Braćo Poljodjelci! Istina težak nas zadatak čeka, jer nam fali mnogo i to najboljih radnika i tovarna stoka, ali čim veća bude naša žrtva, tim veća biti će naša zasluga.

Radimo dakle, radimo neumorno, požrtvovno, uzajamno; Naš će rad dati veću hrabrost našim borcima, jer se neće misliti što će biti sa njihovim obiteljima i poljim, našim čemo radom umaniti bolne uzdahne naših ranjenika onamo na bojnim poljanama, a udo-

vicam i siročadi slavno poginulih naših junaka otrat ćemo koju suzu.

Kad naši branitelji po bojnim poljanam poberu lovorike, pak se veseli i puni slave kući povrate, dočekati ćemo ih vedra čela, i svijesni da smo i mi učinili našu dužnost, moći ćemo se s njima veseliti, i bez grizodušja doviknuti im: „Dobro nam se povratili mili naši junaci“. Ako im mi moramo biti harni, što nam dom brane, biti će i oni nama, što im polja obradjujemo, jer pomaganje u nevolji, duženje je koje se rado vraća sa obilnom ljubavi. „Čovjek bez čovjeka nemože, a ruka ruku pere da budu obe bijele“ kaže naša narodna poslovice.

Braćo Poljodjelci! Teška su ova vremena, ali će zato, u hvajmo se u Boga, kad minu, biti i veća naša slava i veselje.

Na posao dakle!

Od Uprave Kotarske Gospodarske Zadruge

Makarska, 18. studenoga 1914.

Presjednik

Stjepan Pavlović.

Tajnik

Niko Morović.

Tisza o ratnoj situaciji.

Ministar predsjednik grof Stjepan Tisza upravio je velikim županima Miskolczy-u i Hladky jednu brojjavku u kojoj veli:

Da obavijestim obćinstvo, saobćujem Vam, da je naš uzmak u Galičkoj iz strateških razloga, koji su određeni, da dovedu do uspjeha, posredie dragovoljno odlučeni da je, nakon što je neprijatelj bio pobijeden, bio bez svake smetnje proveden. Ruska nas je vojska samo iz daljine sledila.

Za sada bojište miruje. Karpatske smo klanice zaposjeli i utvrdili. Budućim događajima možemo sa nadom i povjerenjem polaziti u susret.

KRONIKA.

Kako se iz Pariza javlja, francuska vojna uprava dala je u verdunske utvrde dopremiti više baterija pomorskih dalekonošnih topova. To je učinjeno za to da se suzdrži neprijateljsku vojsku u stanovitju udaljenosti od verdunskih utvrda, tako te glasoviti njemački obsadni topovi od 42 cm. kalibra ne mogu svojim metcima doseći utvrda i izvesti na njima učinka, što su ga izveli kod Namura i Lütticha.

Svekoliko gradjaniko pučanstvo varoši i okolice odstranjeno je. Stanovništvo Verduna spašlo je od 18.000 ljudi na 2000.

Iz Myttilene javljaju: Englesko-francusko brodovlje blokira najvažnije luke gradove Male Azije. Francuski su brodovi iz velike daljine ispalili mnogo hitaca na izvanjske utvrde Smirne.

Javljaju iz Petrograda, da Odesu ponovno bombardiraju. Turska je mornarica dosada zaplijenila 34 ruska trgovačka broda.

Parisko izdanje „Newyork Herald“ javlja, da je Japan odpremio 50.000 vojnika u Tsingtau i u kitajsku pokrajinu Santung.

Rimski listovi javljaju, da je ministarsko vijeće jednoglasno zaključilo izvanredne vojničke izdatke u iznosu od 400 milijuna lira.

Iz Bordeauxa javljaju, da su se supruzi Caillaux ukrcali u subotu za južnu Ameriku.

Domaće vijesti.

Preseljenje grčko-istočnjaka u Slavoniji. Hrvatska vlada je odredila, da se jedno 20.000 grčko-istočnjaka iz pojedinih sela Slavonije smjesti u druga mjesta srijevske, virovičke i požeške županije. Mjesta iz kojih se ima preseliti i više od 2000 grčko-istočnjaka.

Žiteljstvo se mora bar 12 sati prije odpreme obavijestiti uz uputu, da uzme sa sobom potrebite stvari za prezimovanje i hranu, najmanje za 5 dana, a ujedno da ponese sa sobom i svoj novac.

Glede uzdržavanja preseljenog žiteljstva dogovoreno je, da se vlada zamoli, da doznači pojedinih županijskim oblastima predumove, jer domaće pučanstvo ne će, a ne može se od njega ni tražiti, da ih besplatno obskrbljuje.

Schäffer i Hercigonja u Lepoglavi. Stot sedmorice potvrdilo je osudu zagrebačkog sudbenog stola izrečenu proti Schäfferu i Hercigonji radi namjeravanog atentata na bana Skerleca, te su osudjenici dne 16. ov. mj. odpremljeni u lepoglavsku kaznionicu.

Brodaska imovna občina upisala je šest milijuna kruna za ratni zajam. Zalasta o mašna svota i lijep primjer.

Za „Zeleni Križ“.

II. Izkaz.

Carlotta Brone	K	10
Dr. Brann		5
Gospodja Pini		5
Skubonja Domenico		5
Ernes Unich		2
Francesco Unich		2
Druiter Salomon		2
Mattiazzi farmacist		2
Bianchi		1
Karadjole Don Vice		10
Girolamo Cvitanich		4
Kapetan Krstelj		2
Ljubo Marengunia		10
Ante kap. Peruzović		3
N. Muzhuc		3
Cap. Erigo Barloto		5
Josip Kliskic		2
Ante Matijević		2
Paul Junn		10
Bertoni Ferdinando		2
Ivanovich Giorgio		2
Leibhart Carlo		2
Bonacich Nicolo		2
Molutta Luciano		2
Tentor Mateo		2
Aleksandro Rossi		5
Mario Derin		2
Luigi Kormann		3
Ing. V. Proukewicz		4
Nelly de Marasovich		4
Dr. Cornetti		5
Cl. Solazzi		4
A. Bisazzo		4
S. Mageš		5
Karmelić		6
Skup mašinista u Hotel „Krk“ Skradin		15-50
Časnici flotilje torpiljaraka		564
S. M. S. „Vulkan“		20
V. Belamarić		2
Ukupno	K	740-50
Od prijē		1816-50
Ukupno	K	2557-00

Marko Jakovljević 1 pak kotuna.

Grad i okolica.

Spomen na blagopokojnu kraljicu Jelisavu. Danas kao na imendan blagopokojne kraljice Jelisave imale su sve škole praznik s misom.

Nad pobjedama naše vojske u Srbiji jučer je na općini vijala zastava.

Za naše ranjenike poklonila je vrlo umjetnica gdjica Ester Mazzoleni 6 novih mja.

Gdja Marija Ostojić darovala je dva para novih dokoljenica.

Učenice Lege Zorka Krstanović, Anica Krstanović i Milena Bačko poklonile su 2 K. Marija, Marina i Antonieta Radetić, učenice Lege, darovale su po 6 boca likera (svaka 18 boca), a ne po jednu bocu, kako jučer pogriješno bilo javljeno.

Iz velike ljubavi prama Hrvatima šalje grčko-istočnjački paroh Krstanović svoju djecu u Leginu školu.

Ranjeni vojnici. Jučer su stigli: poručnik g. Zaluda, Nemanic Mate Zadar, Valenta Jaroslav, Krstić Stipan M. Polje, Tabar Grgo Ražance, Inić Šime Miljević, Sirinić Ive Rupe, Vučević Mate Sinj, Ivanov Blaž Poljane, Maleš Grgo Sinj, Eraković Todor Skradin, Medić Sava Vrlika.

Za naše ranjenike poklonio je gosp. Marko Sarić, nadučitelj K 2 da počasti uspomenu rajnika Iva Kulića.

2 sobe sa pokućstvom

po mogućnosti NA OBALI traži se odmah. Obavijesti daje uredništvo „Hrv. Misli“.

„CRAATIA“

koji ima razne cjenike uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIĆ
ZADAR DALMACIJA

Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

Ako hoćete svoje izdatke kroz nekoliko mjeseci skućiti za par kruna, dobit ćete

od nas izjašnjenja o nabavki turske srećke. U najneugodnijem slučaju vratiti vama će se veći dio prištednje, u sretnom pako slučaju možete već dne 1. studenoga da pogodite

400.000 franaka!
SREĆROVNO ZASTUPSTVO 30, LJUBLJANA.

VELIKA ZLATARIJA GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK

Kupuje staro zlato i srebro uz najpovoljnije cijene.

MODE SALON Marija Dundić

ŠIBENIK

Daje na znanje da ima veliki izbor šešira i nakita najnovije vrsti za gospodje i gospodjice. Novosti za zimsku sezonu.

Prima popravke uz najumierjenije cijene.

Naslov za brzojave: „JADRANSKA“
CENTRALA U TRSTU
Via della Cassa di Risparmio 5
(Vlastita kuća).

PODRUŽNICE: Dubrovnik — Kotor — Ljubljana — Metković — Opatija — Šibenik — Spljet — Zadar.

Kuponi založnica Zemljišno-ve-resijskog zavoda Kraljevine Dalmacije plativi su kao i uvućene založnice unovćuju se kod

Jadranske Banke u Trstu i svih njezinih podržnica.

Uložne knjžice. — Pohrana i administracija vrijednosnih papira. — Kupoprodaja tuzemnih i inozemnih vrijednosnih papira, te devisa i valuta. — Osiguravanje elekata proti gubitku na tečaju pri vućenju. — Žiro računi i tekuci računi. — Unovćivanje mjenica, dokumenata, odrezaka i izvućenih vrijednosnih papira. — Kreditna pisma, čekovi, vaglja, naputnice. — Predumovi i zajmovi na vrijednosne papire, dionice srećke, robu (Warrants), brodove itd. — Gradjevne vjeres.

Pretinci (Safes) za čuvanje vrijednota u čeličnoj sobi (Tresor) sa posebnim ključevima za klijente, u kojim se pretincama može držati svakovrsne vrijednosti.

JADRANSKA BANKA PODRUŽNICA ŠIBENIK

RNJI GOVEŽNICA

HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG.)

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPADAJUĆE RADNJE.

CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA

I SOLIDNA.

Da postigneš obilan prirod svoga rada na poljodjelskom polju morati ćeš pognojiti svoje usjeve, vinograde, masline, voćna stabla i t. d. sa

40% Kalijevom soli ili kainitom
15-16% Kalciumcianamidom
16-21% Thomasovom drozgom

i to prama uputama koje svak može da zatraži besplatno kod podpisane, bilo ustmeno ili pismeno. Ista tvrdka zanimanicima dijeli poučne knjžice o uporabi gnojiva za sve kulture; te prema zahtjevu drži i specijalna predavanja. Ove tri vrsti daju isti uspjeh kao KAS a cjenije od istoga.

Ova gnojiva dobivaju se izključivo kod podpisane tvrdke, kao jedini i glavni zastupatelj i razpacaivaoc, i to prama uvjetima postavljenim od tvornica

GRUBIŠIĆ & Comp. ŠIBENIK.
(brzojavni naslov GRUBARES — telefon br. 56)

PIO TERZANOVIĆ

TRGOVAC - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

Rukotvorina, Odiela, Cipela

Galice, sumpora i gume prve svjetske tvornice

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA

ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBSCRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOVJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRISNOG ČISTOG PAPIRA I OBOVJA

Najprikladniji dar za svaku prigodu jest

INGEROV ŠIVAĆI STROJ

kojim se može šivati, veziti i vrpsti.

Singer Comp. šivaći strojevi

dioničko društvo

ŠIBENIK, Glavna ulica.